

Kazachstan: Ponad 700 górników ogłosiło strajk

11 grudnia 2017 r. pracownicy czterech kopalni w mieście Shakhtinsk w obwodzie karagandyjskim odmówili wyjścia na powierzchnię, ogłaszając tym samym rozpoczęcie strajku. Górnicy przedstawili szereg żądań, z których najważniejsze stanowi 100-procentowa podwyżka płac. Przedsiębiorstwo AO "ArcelorMittal Temirtau", będące właścicielem kopalni, za pośrednictwem sądu domaga się uznania działań górników za [niezgodne z prawem](#). Z dostępnych informacji wynika, że w wyniku strajku we wszystkich ośmiu kopalniach należących do firmy przerwano wydobywanie węgla. Według stanu na 15 grudnia 2017 r. wszyscy górnicy powrócili na powierzchnię.

Liczba górników, którzy znajdowali się pod ziemią, różniła się w zależności od podawanych informacji. 12 grudnia 2017 r. Ministerstwo Pracy Kazachstanu informowało o 684 protestujących. [Według samych górników](#) 13 grudnia 2017 r. w czterech kopalniach ("Imeni Lenina", "Kazakhstanskaya", "Tentenskaya" i "Shakhtinskaya") przebywało 729 osób. Do strajku dołączyło także kilkuset górników znajdujących się na powierzchni.

Przedsiębiorstwo AO "ArcelorMittal Temirtau" [ogłosiło](#), że jest gotowe do rozpoczęcia negocjacji – pod warunkiem, że wszyscy górnicy wyjdą na powierzchnię.

Początkowo interesy wszystkich protestujących reprezentował związek zawodowy górników "Korgau". Jak [poinformował](#) przewodniczący związku Marat Mirgayazov, w toku negocjacji firma AO "ArcelorMittal Temirtau" zaproponowała podniesienie płac podstawowym pracownikom o 30%, pracownikom pomocniczym – o 20%, a osobom pracującym na powierzchni – o 10%. Firma rzekomo nie zgodziła się na większe podwyżki. Górników nie satysfakcjonowała taka propozycja, w związku z czym odmówili wyjścia na powierzchnię. Według danych władz górnicy otrzymują wynagrodzenie na poziomie co najmniej 208–326 tenge (620–970 dolarów). Wbrew tym informacjom, jak [zaznaczają niektórzy protestujący](#), ich aktualne wynagrodzenie wynosi 400–540 dolarów.

12 grudnia 2017 r. górnicy z kopalni "Kazakhstanskaya" [wyrazili brak zaufania](#) wobec związku zawodowego "Korgau" i zwrócili się z apelem do organizacji publicznej "Shakhterskaya Semya" z prośbą o reprezentowanie ich interesów w sporze z AO "ArcelorMittal Temirtau".

14 grudnia 2017 r. funkcjonariusze policji [zatrzymali przewodniczącą organizacji "Shakhterskaya Semya" Natalię Tomilovą](#). Media poinformowały, że przedstawiciel związku zawodowego "Korgau" Marat Mirgayazov zwrócił się do organów ścigania z wnioskiem o [pociągnięcie Natalii Tomilovej oraz kilku innych działaczy publicznych do odpowiedzialności karnej i administracyjnej](#), ponieważ ci ["destabilizują sytuację, namawiając górników, aby pozostali pod ziemią i nie przerywali strajku"](#). Ogłoszono także, że w przypadku odmowy opuszczenia kopalni górnikom grozić będzie postępowanie karne.

13 grudnia 2017 r. spółka AO "ArcelorMittal Temirtau" [złożyła pozwy sądowe](#), żądając uznania

strajku za nielegalny. 14 grudnia 2017 r. sąd rejonowy w Szachtinsku wydał orzeczenie w sprawie strajku, żądając jego zawieszenia do momentu rozpatrzenia wniosku. Sąd w orzeczeniu zwrócił uwagę na fakt, że prowadzenie strajku stanowi zagrożenie dla zdrowia i życia – zarówno pracowników kopalni, jak i innych osób. Sąd [zaznaczył](#) przy tym, że górnicy przebywają pod ziemią od ponad trzech dni – w warunkach, które nie są dostosowane do długotrwałego pobytu.

Prokuratura miasta Shakhtinsk [zobowiązała się](#) nie ścigać górników, którzy zdecydują się wyjść na powierzchnię, co można było uznać za groźbę skierowaną do tych, którzy podejmą decyzję o kontynuowaniu strajku. Nocą 15 grudnia 2017 r. górnicy zaczęli opuszczać kopalnię. Przedstawiciele spółki AO "ArcelorMittal Temirtau" obiecali podnieść o 30% płace wszystkim górnikom pracującym pod ziemią.

Strajk w Szachtinsku to drugie tego typu zdarzenie w obwodzie karagandyjskim w ciągu ostatniego miesiąca. Pod koniec listopada 2017 r. w mieście Satbayev protestowało kilkudziesięciu górników z kopalni "Yuzhno-Zhezkazganskiy". W styczniu 2017 r. w obwodzie mangystauskim kilkuset pracowników branży naftowej ogłosiło strajk głodowy, opowiadając się przeciwko planowanemu zamknięciu Konfederacji Niezależnych Związków Zawodowych. Decyzją sądu protest uznano za nielegalny, w efekcie czego przywódcy związku związkowego Amin Eleusinov i Nurbek Kushakbayev zostali skazani na karę pozbawienia wolności.

Dokładnie sześć lat temu, tj. w dniach 16–17 grudnia 2011 r., w Zhanaozen i Shetpe policja otworzyła ogień do uczestników pokojowej akcji protestacyjnej pracowników branży naftowej, którzy od siedmiu miesięcy domagali się poprawy warunków pracy. Według oficjalnych danych zginęło co najmniej 17 osób. Ponad 30 protestujących skazano na kary więzienia (w tym w zawieszeniu) pod zarzutem udziału w masowych zamieszkach.

W wyniku ostatniego dużego strajku pracowników naftowych w obwodzie mangystauskim wyroki pozbawienia wolności usłyszeli związkowcy Amin Eleusinov i Nurbek Kushakbayev – prześladowani od momentu wydania przez sąd decyzji o niezgodności strajku z obowiązującym prawem. Może to sugerować, że władze znalazły skuteczny sposób zwalczania strajków w dużych przedsiębiorstwach. Decyzja sądu o zawieszeniu strajku w Temyrtau również może posłużyć władzom jako pretekst do wszczęcia postępowania karnego przeciwko demonstrantom. Już wcześniej kazachski reżim udowodnił, że rozwiązania siłowe stanowią dla niego jedyny sposób radzenia sobie w konfliktowych sytuacjach.

12 grudnia 2017 r. Parlament Europejski przyjął [rezolucję](#) w sprawie umowy o rozszerzonym partnerstwie pomiędzy Kazachstanem a UE. W swojej rezolucji wezwał do uwolnienia działaczy związkowych, a także do zapewnienia swobodnej działalności związków zawodowych w Kazachstanie. Naruszenie przez Kazachstan zobowiązań zaciągniętych wobec UE powinno skutkować przerwaniem inwestycji partnerów europejskich w kazachską gospodarkę.

Fundacja Otwarty Dialog wzywa władze Kazachstanu do rozwiązania opisanego wyżej sporu pracowniczego w sposób zgodny z obowiązującym prawem. Wzywamy ponadto społeczność międzynarodową do dołożenia wszelkich starań, aby nie dopuszczać do przypadków nękania i nacisków wobec uczestników strajku pokojowego w mieście Shakhtinsk oraz ich przedstawicieli.

W celu uzyskania szczegółowych informacji prosimy o kontakt:
Lyudmyla Kozlovska – lyudmylakozlovska@odfoundation.eu